

Una vaga, un aniversari i moltes dones

La setmana passada van tenir lloc dos actes que, des d'espais de reivindicació i representació ben diferents, compartien objectiu: treballar per assolir la plena igualtat entre els homes i les dones.

El dia 22 d'octubre es va celebrar la primera jornada de lluita de la #VagaDeTotes. Es tracta d'una iniciativa sorgida des de diversos espais feministes que planteja la necessitat de convocar una vaga que faci visibles, específicament, les condicions de desigualtat en què es troben les dones. Per això es proposa una "vaga general –social i laboral, productiva i reproductiva, feminista i radical– la primavera del 2015".

L'endemà, el dia 23 d'octubre, es va celebrar l'acte institucional de commemoració del 25è aniversari de l'Institut Català de les Dones (ICD). Des de la seva creació l'any 1989 com a organisme autònom, l'ICD desenvolupa la política per la igualtat entre homes i dones del govern de la Generalitat de Catalunya. Al llarg d'aquests 25 anys d'història, el disseny de les polítiques ha evolucionat segons els principals paradigmes marcats a nivell europeu: principi de no-discriminació, igualtat d'oportunitats i transversalitat.

La coincidència d'aquests dos actes en una mateixa setmana, així com la publicació, a l'ARA de diumenge, d'un dossier especial sobre l'impacte de la maternitat en la carrera professional de les dones, recorda la importància que tenen tant els moviments feministes de base com els de l'anomenat feminisme

institucional. I, alhora, posa de manifest un conjunt de reptes que cal abordar en un futur immediat per seguir avançant pel lent camí de la igualtat.

El primer repte planteja a les institucions públiques la necessitat de trobar un just equilibri entre la transversalitat i l'especificitat de les polítiques de gènere. Aquest debat –incorporar la perspectiva de gènere en tots els àmbits d'actuació d'un govern, o bé visibilitzar les desigualtats que viuen les dones des d'un àmbit d'actuació concret– s'ha de resoldre en termes de punt intermedi. Quin és el punt necessari perquè la transversalitat no comporti el risc de difuminació del gènere i l'especificitat no debiliti les polítiques públiques que afecten les dones?

El segon repte sorgeix del debat teòric entre el feminisme de la di-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

ferència i el feminisme de la igualtat, i de la seva traducció en termes de reivindicació i d'actuació política. En el pla teòric és fàcil diferenciar quan es posa l'accent en les qüestions identitàries i quan es posa en les condicions materials d'existència. Però el pas de la teoria a la pràctica sempre introdueix una

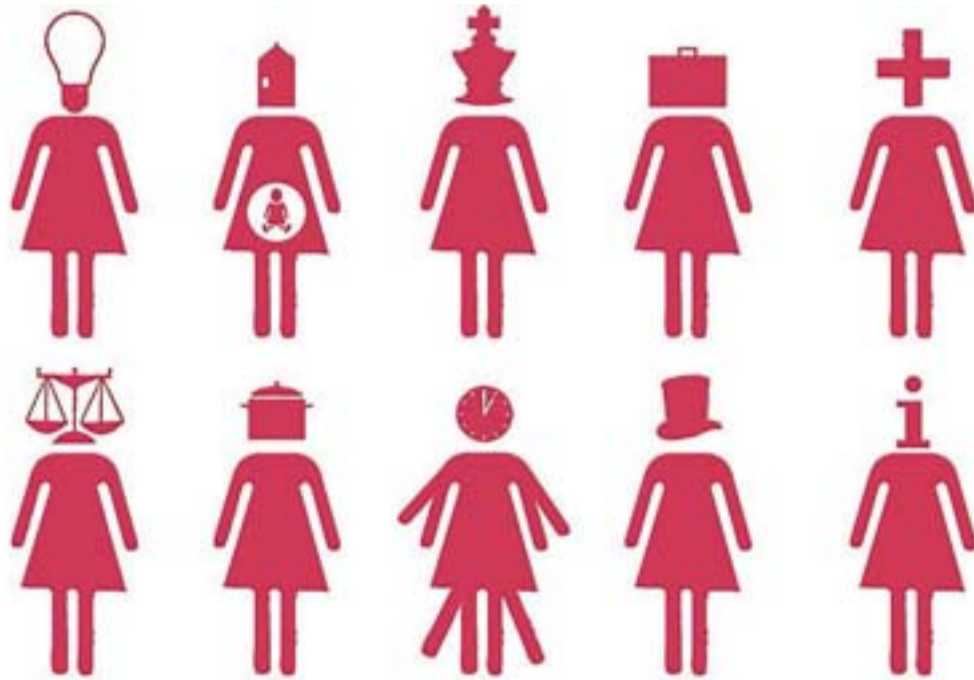
complexitat que no es pot obviar.

El tercer repte és un interrogant: ¿qui ha de ser el subjecte de les polítiques de gènere? D'una banda, apareix la qüestió de la interseccionalitat: la categoria *dona* no és absoluta, i per entendre les condicions de vida de les dones cal introduir altres variables, com la classe social, l'ètnia o l'edat. Calen actuacions específiques per a situacions concretes: dones pobres, dones empresàries, dones immigrants, dones grans, dones rurals, etc. D'altra ban-

da, apareix la qüestió de les noves masculinitats i el debat sobre si els homes han de ser o no subjecte de les polítiques de gènere. Al llarg de les últimes dècades ha augmentat molt més la presència de les dones en el mercat de treball que la presència d'homes en les tasques domèstiques. En aquest escenari, la domesticitat dels homes emergeix com un repte de futur i cal decidir com abordar-lo.

En quart lloc, es planteja quins han de ser els objectius de les polítiques de gènere. Els plans d'actuació han d'incorporar de manera sistemàtica, i no sempre fàcil, tres eixos d'actuació: la millora del coneixement i la sensibilització, l'actuació directa sobre les discriminacions, i la promoció del teixit associatiu. D'aquest últim eix en deriva el cinquè repte, que és el risc de confondre els moviments feministes amb els moviments de dones. Mentre que els primers qüestionen la realitat vigent i reivindiquen els drets de les dones, els segons promouen la participació de les dones en espais concrets. Cal reivindicar i participar, una cosa no substitueix l'altra i totes dues són imprescindibles.

En aquest escenari, emergeix el sisè i darrer repte, el dels riscos de la institucionalització del feminisme. La generalització i acceptació social del discurs de la igualtat de gènere contribueix a fomentar la percepció que la igualtat ja s'ha assolit. Però la gran distància que separa la igualtat formal de la igualtat real introdueix un context de pseudoigualtat no sempre percebut com a tal. La manca de percepció de les desigualtats de gènere contribueix a desmobilitzar el feminisme, sobretot entre les generacions més joves. Per això són molt importants iniciatives com la #VagaDeTotes i aniversaris com el de l'ICD. Moltes felicitats.

ARIANNE FABER

La presència de les dones en el mercat de treball ha augmentat molt més que la presència d'homes en les tasques domèstiques